

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Αθήνα, 27 Οκτωβρίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς την κ. Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

ΘΕΜΑ: Άρση των αποκλεισμών από το πρόγραμμα «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία» – Παράταση της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων και επανεξέταση των κριτηρίων συμμετοχής

Η πρόσβαση στην υπηρεσία του Προσωπικού Βοηθού αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για την ανεξάρτητη διαβίωση, την αυτονομία, την αξιοπρέπεια και την ισότιμη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνική ζωή. Ωστόσο, η μετάβαση από την πιλοτική εφαρμογή στο μόνιμο πρόγραμμα εθνικής εμβέλειας συνοδεύεται από καταγγελίες για αποκλεισμούς πολιτών που έχουν ανάγκη την υπηρεσία, εξαιτίας προϋποθέσεων που δεν ανταποκρίνονται επαρκώς στις πραγματικές συνθήκες ζωής τους.

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ) έχει αναδείξει τη συνεχή αύξηση των διαμαρτυριών από άτομα με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις και τις οικογένειές τους. Η Συνομοσπονδία ζητά την άμεση επανεξέταση του ισχύοντος πλαισίου, επισημαίνοντας ότι η πρόσβαση στον Προσωπικό Βοηθό πρέπει να καθορίζεται πρωτίστως από τις εξατομικευμένες ανάγκες υποστήριξης και όχι από οριζόντια κριτήρια που οδηγούν σε άδικους αποκλεισμούς.

Ειδικότερα, η Ε.Σ.Α.μεΑ έχει εκφράσει την αντίθεσή της στις προβλέψεις του ν. 5322/2026 σχετικά με την αποδοχή πιστοποιήσεων αναπηρίας των Κέντρων Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) με ισχύ εφ' όρου ζωής, καθώς και στον περιορισμό της αποδοχής πιστοποιήσεων των υγειονομικών επιτροπών των Ενόπλων Δυνάμεων μόνο σε όσες έχουν ψηφιοποιηθεί. Όπως επισημαίνει, οι σχετικές προϋποθέσεις ενδέχεται να αποκλείουν άτομα με πιστοποιήσεις ΚΕ.Π.Α. ορισμένης χρονικής διάρκειας, ακόμη και όταν τους έχει αναγνωριστεί ανάγκη βοήθειας και συμπαράστασης ετέρου προσώπου, καθώς και άτομα με πιστοποιημένη αναπηρία 100% εφ' όρου ζωής από την Ανώτατη Στρατού Υγειονομική Επιτροπή (ΑΣΥΕ). Με τον τρόπο αυτό, διοικητικές και τεχνικές απαιτήσεις κινδυνεύουν να υπερισχύσουν της πραγματικής ανάγκης υποστήριξης.

Παράλληλα, η Ε.Σ.Α.μεΑ ζητά την επέκταση του ηλικιακού ορίου στα 75 έτη για όλα τα άτομα με αναπηρία που είχαν καταστεί δικαιούχοι αναπηρικού επιδόματος πριν

από τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας τους. Επισημαίνει, επίσης, ότι τα εισοδηματικά κριτήρια αποκλείουν σημαντικό αριθμό ατόμων με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις, ενώ καταγράφονται επανειλημμένα παράπονα για τη λειτουργία του help desk και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι ενδιαφερόμενοι κατά τη διαδικασία υποβολής αιτήσεων.

Η ηλεκτρονική πλατφόρμα για το μόνιμο πρόγραμμα άνοιξε στις 26 Αυγούστου 2026 και η προθεσμία υποβολής αιτήσεων έχει οριστεί έως τις 27 Νοεμβρίου 2026. Υπό τις συνθήκες αυτές, η παράταση της προθεσμίας κρίνεται αναγκαία, προκειμένου να δοθεί επαρκής χρόνος στους δυνητικούς δικαιούχους να ενημερωθούν, να συγκεντρώσουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και να αντιμετωπίσουν τυχόν τεχνικά ή διοικητικά προβλήματα. Η παράταση πρέπει να συνοδευτεί από ενίσχυση του help desk και ουσιαστική υποστήριξη των ατόμων που δυσκολεύονται να ολοκληρώσουν ηλεκτρονικά την αίτησή τους, ώστε κανείς να μη στερηθεί τη δυνατότητα συμμετοχής εξαιτίας εμποδίων που δεν οφείλονται στη δική του υπαιτιότητα.

Ιδιαίτερη μέριμνα πρέπει να ληφθεί για τα άτομα με αναπηρία που είχαν υποβάλει αίτηση στο πιλοτικό πρόγραμμα «Προσωπικός Βοηθός» και είχαν περάσει επιτυχώς τον αρχικό έλεγχο επιλεξιμότητας, αλλά δεν προχώρησαν στο στάδιο της εξατομικευμένης αξιολόγησης, επειδή δεν επιλέχθηκαν μέσω της ηλεκτρονικής κλήρωσης. Οι πολίτες αυτοί δεν αποκλείστηκαν λόγω μη πλήρωσης των αρχικών κριτηρίων, αλλά παρέμειναν εκτός προγράμματος εξαιτίας της διαδικασίας επιλογής. Για τον λόγο αυτό, πρέπει να εξεταστεί η θέσπιση ειδικής μεταβατικής πρόβλεψης για την ένταξή τους στο μόνιμο πρόγραμμα, χωρίς να υποβληθούν εκ νέου σε διαδικασίες που θα συνεπάγονται πρόσθετη γραφειοκρατική επιβάρυνση, με κατάλληλη αξιοποίηση των ήδη διενεργηθέντων ελέγχων και με διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασής τους στην υπηρεσία.

Ιδιαίτερη σημασία έχει, επίσης, η πραγματική δυνατότητα αξιοποίησης της υπηρεσίας σε ορεινές, νησιωτικές και απομακρυσμένες περιοχές, όπου η περιορισμένη διαθεσιμότητα Προσωπικών Βοηθών μπορεί να καταστήσει ανεφάρμοστη στην πράξη την πρόσβαση των δικαιούχων στην υπηρεσία. Απαιτούνται αποτελεσματικά κίνητρα για την προσέλκυση και διατήρηση προσωπικού, καθώς και κατάλληλες λύσεις για τις περιπτώσεις όπου η τοπική προσφορά είναι ανεπαρκής. Οι περιορισμοί που απαγορεύουν στους συζύγους και στα συγγενικά πρόσωπα να παρέχουν υπηρεσίες Προσωπικού Βοηθού επιτείνουν το πρόβλημα, ιδίως στις περιοχές όπου δεν υπάρχει διαθέσιμο επαγγελματικό προσωπικό. Συνεπώς, απαιτείται επανεξέταση των περιορισμών αυτών και διερεύνηση ειδικών ρυθμίσεων για τις συγκεκριμένες γεωγραφικές συνθήκες.

Τέλος, σοβαρά ερωτήματα προκαλεί η διαφορά μεταξύ των θετικών αποφάσεων απονομής ωρών και των προσώπων που τελικά έλαβαν την υπηρεσία. Σύμφωνα με

τα διαθέσιμα στοιχεία που έχουν αναφερθεί, έως τις 24 Ιουλίου 2026 είχαν εκδοθεί 2.576 θετικές αποφάσεις απονομής ωρών, ενώ μόλις 1.824 πρόσωπα είχαν λάβει πραγματικά έστω και μία ώρα υπηρεσίας. Η διαφορά ανέρχεται σε 752 περιπτώσεις, για τις οποίες απαιτείται σαφής και τεκμηριωμένη εξήγηση.

Επειδή η υπηρεσία του Προσωπικού Βοηθού αποτελεί βασικό μέσο υποστήριξης της ανεξάρτητης διαβίωσης και της ισότιμης συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνία,

Επειδή η πρόσβαση στην υπηρεσία πρέπει να καθορίζεται από τις πραγματικές και εξατομικευμένες ανάγκες υποστήριξης και όχι από οριζόντια κριτήρια ή διοικητικές και τεχνικές προϋποθέσεις που οδηγούν σε αδικαιολόγητους αποκλεισμούς,

Επειδή οι επανειλημμένες διαμαρτυρίες που καταγράφει η Ε.Σ.Α.μεΑ. καταδεικνύουν ότι τα υφιστάμενα προβλήματα επηρεάζουν άμεσα άτομα με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις και τις οικογένειές τους,

Επειδή η προθεσμία υποβολής αιτήσεων έως τις 27 Νοεμβρίου 2026, σε συνδυασμό με τις δυσκολίες ενημέρωσης, την ανάγκη συγκέντρωσης δικαιολογητικών και τα προβλήματα εξυπηρέτησης, καθιστά αναγκαία την παράτασή της, ώστε να διασφαλιστεί η ουσιαστική δυνατότητα συμμετοχής όλων των δυνητικών δικαιούχων,

Επειδή οι πολίτες που αποκλείστηκαν από την πιλοτική εφαρμογή αποκλειστικά λόγω της ηλεκτρονικής κλήρωσης δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται χωρίς ειδική πρόβλεψη ως νέοι αιτούντες, παραγνωρίζοντας την προηγούμενη κρίση επιλεξιμότητάς τους και τον χρόνο αναμονής τους,

Επειδή η έλλειψη διαθέσιμων Προσωπικών Βοηθών σε ορεινές, νησιωτικές και απομακρυσμένες περιοχές, σε συνδυασμό με τους περιορισμούς ως προς την παροχή υπηρεσιών από συγγενικά πρόσωπα, μπορεί να στερεί στην πράξη από τους δικαιούχους τη δυνατότητα αξιοποίησης της υπηρεσίας,

Επειδή η διαφορά των 752 περιπτώσεων μεταξύ των θετικών αποφάσεων απονομής ωρών και των προσώπων που έλαβαν πραγματικά υπηρεσία απαιτεί πλήρη αποσαφήνιση και λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση των αιτιών που οδήγησαν στη μη παροχή της εγκεκριμένης υποστήριξης.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτάται η αρμόδια Υπουργός:

1.Προτίθεται να παρατείνει την προθεσμία υποβολής αιτήσεων στο πρόγραμμα «Προσωπικός Βοηθός», με παράλληλη ενίσχυση του help desk, αντιμετώπιση των τεχνικών δυσλειτουργιών και ουσιαστική υποστήριξη των δυνητικών δικαιούχων;

2.Προτίθεται να τροποποιήσει το ισχύον πλαίσιο, ώστε να γίνονται δεκτές οι πιστοποιήσεις αναπηρίας ΚΕ.Π.Α. με συγκεκριμένη χρονική διάρκεια ισχύος και οι πιστοποιήσεις των υγειονομικών επιτροπών των Ενόπλων Δυνάμεων χωρίς να τίθεται ως αποκλειστική προϋπόθεση η προηγούμενη ψηφιοποίησή τους, καθώς και να επανεξετάσει τα ηλικιακά και εισοδηματικά κριτήρια σύμφωνα με τις προτάσεις της Ε.Σ.Α.μεΑ.;

3.Ποια μέτρα θα λάβει για την ισότιμη αντιμετώπιση όσων είχαν κριθεί επιλέξιμοι κατά την πιλοτική εφαρμογή αλλά δεν αξιολογήθηκαν εξατομικευμένα λόγω της ηλεκτρονικής κλήρωσης, καθώς και για τη διασφάλιση πραγματικής πρόσβασης στην υπηρεσία των ατόμων με αναπηρία που διαμένουν σε περιοχές με περιορισμένη διαθεσιμότητα Προσωπικών Βοηθών όπως είναι κατεχοχήν οι ορεινές και νησιωτικές περιοχές της χώρας;

4. Πώς αιτιολογείται η διαφορά των 752 περιπτώσεων μεταξύ των 2.576 θετικών αποφάσεων απονομής ωρών και των 1.824 προσώπων που έλαβαν πραγματικά τουλάχιστον μία ώρα υπηρεσίας έως τις 24 Ιουλίου 2026;

Ο ερωτών βουλευτής

Παναγιωτόπουλος Ανδρέας